

RAPORT Z MONITORINGU PROGRAMU REGIONALNEGO RADIA PUBLICZNEGO – RADIO POZNAŃ S.A.

NADANEGO W OKRESIE 10-16 LIPCA 2017 ROKU

POD KĄTEM:

1. OCENY OFERTY PROGRAMOWEJ, W TYM SPOSOBU REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMOWYCH NADAWCY PUBLICZNEGO, OKREŚLONYCH W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 29 GRUDNIA 1992 R. O RADIOFONII I TELEWIZJI ORAZ W ROZPORZĄDZENIU KRRIT Z 27.04.2011 ROKU
2. STOPNIA REALIZACJI UZGODNIONYCH PRZEZ NADAWCĘ Z KRRIT PLANÓW PROGRAMOWYCH NA ROK 2017

Część 2

Na zlecenie
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
ZP/1/DMP/2017

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Edukacyjne Laboratorium Mediów Społecznościowych

Kraków 2017

Spis treści

Metoda badania	3
Operacjonalizacja wskaźników, system kodowania i sędziowie kompetentni.....	6
Badana próba	14
Metodologia sumarycznej oceny jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych.....	15
D. Opisowa ocena jakości programu	18
Walory i mocne strony.....	18
Niedostatki i słabe strony	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Ocena kategorii	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Ocena realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia	19

Metoda badania

Ad. D

Na ocenę jakości programu składa się wiele czynników. Niektóre z nich mają charakter mierzalny a zatem całkowicie wolny od wady subiektywizmu. Większość czynników wpływających na jakość ma jednak charakter niewymierny, choć możliwy do oszacowania w ocenie jakościowej. Ta wieloczynnikowość oceny jakości programu powoduje potrzebę konstruowania narzędzi do jak najlepszego ujęcia i zdefiniowania podstawowych zmiennych wpływających na jakość programu i poszczególnych jego składowych. Zadanie to dotyczy przede wszystkim audycji informacyjnych i publicystycznych, które wprost, na mocy zapisów ustawy o rtv, muszą spełniać określone wymogi obiektywizmu, zawarte w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia.

Dodatkowym utrudnieniem w konstrukcji i operacjonalizacji metody oceny jakości programu jest brak obiektywnego wzorca, mogącego stanowić punkt odniesienia w analizie porównawczej. Badania prowadzone nad jakością przekazu medialnego, w tym te zlecane przez KRRiT, miały zwykle charakter analiz porównawczych, w których wybrana próba z korpusu audycji jednego typu obejmowała kilku nadawców¹. Analiza programów nadawcy publicznego sprowadzała się najczęściej do badań nad zmianą struktury gatunkowej programu².

---

¹ Por. badanie Macieja Mrozowskiego i Tatiany Papadiak—Kuligowskiej (Ekspertyza programów informacyjnych głównych wydań TVP1 Wiadomości, TVN Fakty, Polsat Wydarzenia z okresu 4.02.2016 r. do 11.02.2016 r.)

² Zob. Tomasz Mielczarek, Misja czy komercja – Ewolucja programu Telewizji Polskiej S.A., Zeszyty Prasoznawcze, vol. 56, nr 4, Kraków 2013, Tomasz Mielczarek, Telewizja Polska SA w latach 1994-1996, Zeszyty Prasoznawcze, nr 3/4, Kraków 1996, Maciej Mrozowski, Kultura w telewizji publicznej: dylematy misjonarza, Zeszyty Prasoznawcze, nr 3/4, Kraków 1996.

Trudność w skonstruowaniu narzędzia kompleksowej i obiektywnej oceny jakości programu, o której mowa powyżej polega na tym, że punktem odniesienia do analizy jakościowej programu powinien być jakiś modelowy zestaw cech składających się na idealny wzór z punktu widzenia cech założonych w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia. Taki archetypiczny wzór, idealny model, optymalny fenotyp nie istnieje. Analiza jakości programu w zakresie wypełniania przezeń misji jest więc przybliżeniem, polegającym na wyodrębnieniu wskaźników, możliwych do intersubiektywnego ich wyznaczania lub mierzenia. Następnie na przypisaniu tych wskaźników jako jednostek operacjonalizujących do czynników (najlepiej uzyskanych w starannej analizie czynnikowej), które są zdefiniowane jako elementy zakładanego efektu jakości programu. Zleceniodawca wskazał na zestaw czynników do oceny jakości audycji informacyjnych i publicystycznych, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie tych zestawów o własne propozycje. Wykonawca korzystając z tej możliwości dodał zarówno nowe elementy oceny, jak i sformułował algorytm liczenia sumarycznej procentowej „miary obiektywizmu”.

W rezultacie do analizy jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych użyte zostały następujące zestawy czynników (w tabelach uwzględnione zostały także dodatkowe wskaźniki zaproponowane przez wykonawcę).

Audycje informacyjne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

Liczba przekazów w jednym wydaniu;
Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);
Zróznicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;
Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);
Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;

Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;
Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;
Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;
Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z przekazów poprzez okazywanie przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);
Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);
Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;
Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:
Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)
Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)
Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)

Audycje publicystyczne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;
Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);
Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);
Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;
Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez faworyzowania/krytyki kogokolwiek);
Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;
Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;
Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;

Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:
Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jękanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)
Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynnikiem ten stanowi uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny
Obraz audycji na stronie internetowej stacji.

Współczynnik przystępności językowej zaproponowany jako jeden z dodatkowych wskaźników jakości audycji informacyjnych liczony jest według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A). Indeks ten jest według standardów polskich (współtwórcą tego standardu jest prof. Walery Pisarek) liczony według wzoru:

$FOG-PL(A) = 0,4 * (\text{średnia liczba słów w zdaniu} + 100 * \text{stosunek liczby słów trudnych do wszystkich słów})$, gdzie A oznacza analizowaną próbę tekstu. Wyższy indeks FOG oznacza większą mglistość tekstu, do którego pełnej czytelności potrzebne jest odpowiednio wyższe wykształcenie. Przykładowo, poziom 6 tekstu oznacza przystępność na poziomie absolwenta szkoły podstawowej, poziom 12 wymaga wykształcenia na poziomie szkoły średniej.

Wykonawcy analizy opracowali także całościowy współczynnik procentowy obiektywizmu audycji WOI(A), liczony według algorytmu, będącego sumą ważoną zakodowanych wskaźników mnożonych przez przypisane im wagi.

$WOI(A) = \sum_{j=1}^n w_j * S_j(A)$, gdzie WOI(A) – oznacza wskaźnik obiektywizmu audycji A, $S_j(A)$ - oznacza wartość surową wskaźnika j dla audycji A, w_j – oznacza wagę wskaźnika j, n – oznacza liczbę wskaźników oceny.

Operacjonalizacja wskaźników, system kodowania i sędziowie kompetentni

Każdy z wymienionych w obu powyższych tabelach wskaźników podlegał dalszemu doprecyzowaniu umożliwiającemu uzyskiwanie spójności ocen różnych osób oceniających. Zdefiniowano w ten sposób system kodowania ocen liczbowych (wartości 0, 1 lub 2) w poszczególnych skalach odpowiadających wyróżnionym wskaźnikom. Dodatkowo wskaźnikom zostały nadane rangi (0,5; 1; 1,5; 2) określające wagę danego czynnika w ocenie całościowej jakości audycji. Poniższe tabele zawierają skrótowe instrukcje kodowania i rangi/wagi wskaźników dla audycji informacyjnych i publicystycznych.

Kodowanie wskaźników jakości audycji informacyjnych

Wskaźniki według kategorii	Kodowanie	Waga indeksu
a) Liczba przekazów w jednym wydaniu;	2=średnio mniej niż 3 minuty na 1 materiał newsowy w serwisie TV a 1 minuta w radiu; 1=mniejsza liczba newsów; 0=skrajnie mała liczba newsów	1
b) Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);	2=pierwszy news na ważny i aktualny temat krajowy (nagle dramatyczne zdarzenie, polityka, gospodarka) lub zagraniczny (dramatyczne zdarzenie), pierwsze cztery newsy (TV) lub dwa (PR) na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 1=pierwszy news na ważny temat zagraniczny, pierwsze cztery newsy na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 0=else	2

c) Zróżnicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;	2=informacje zróżnicowane geograficznie i politycznie; 1=zróżnicowanie geograficzne, wyraźna przewaga informacji na temat jednej opcji politycznej; 0=else	1,5
d) Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);	1=prawidłowe proporcje czasowe obecności tematów światowych, krajowych i regionalnych; 0=else	1
e) Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;	2=zachowana równowaga udziału przedstawicieli strony rządzącej i opozycji; 1=przedstawiciele jednej ze stron w nieznaczej przewadze; 0=obecni przedstawiciele wyłącznie jednej partii politycznej	1,5
f) Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;	2=tematy zajmują czas według ważności; 1=nadmiernie rozszerzony jeden z newsów; 0=kilka newsów nadmiernie rozszerzonych lub skróconych	1,5
g) Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;	2=brak materiałów infotainmentowych; 1=jeden materiał o nieznacznym zabarwieniu infotainmentowym w wydaniu weekendowym; 0=obecne materiały infotainmentowe	1
h) Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;	2=jasne zapowiedzi (zajawki) kilku najważniejszych tematów; 1=obecne zapowiedzi ale niepoprawnie lub nieczytelnie sformułowane; 0=brak forszpanu	0,5

<p>i) Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z przekazów poprzez okazywanie przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);</p>	<p>2=zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego; 1=neutralność w tonacji, emocjonalność gestów i mimiki lub odwrotnie; 0=nadmierna afirmacja lub negacja prezentowanych w materiale stanowisk</p>	<p>2</p>
<p>j) Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);</p>	<p>2=brak słownictwa nacechowanego; 1=pojedyncze słowa lub zwroty nacechowane w tekstach prowadzącego; 0=nadmierna obecność słów nacechowanych</p>	<p>2</p>
<p>k) Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;</p>	<p>2=w pełni respektowane oddzielanie informacji od komentarza oraz poprawne przywoływanie wiarygodnych źródeł informacji; 1=oddzielanie informacji od komentarza ale błędy lub braki we wskazaniu źródła informacji albo niewiarygodne źródło informacji; 0=uchybiecie rażące jednemu lub obu zasadom rzetelnego dziennikarstwa</p>	<p>2</p>
<p>l) Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)</p>	<p>2=więcej niż jeden news w znacznej mierze oparty o własne wiarygodne źródła informacji (setki, wywiady, relacje korespondentów); 1=jeden news z przywołaniem własnego źródła informacji; 0=brak własnych źródeł informacji</p>	<p>1,5</p>

m) Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)	2=doskonała jakość edytorska audycji (dźwięk, obraz, kadrowanie, montaż, obudowa graficzna); 1=wystarczająca jakość edytorska; 0=błędy techniczne	1,5
n) Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)	2=wartość FOG od 7 do 12; 1=wartość FOG od 13 do 15; 0=wartość FOG powyżej 15	1

Kodowanie wskaźników jakości audycji publicystycznych

Wskaźniki według kategorii	Kodowanie	Waga indeksu
a) Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;	2=optimalna liczba tematów w audycji lub aspektów jednego tematu; 1=poprawna liczba tematów z nadmiernie rozbudowanym jednym z nich; 0=zbyt mała liczba tematów	1
b) Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);	2=źródnicowanie tematyczne; 1=jeden temat dominujący z wieloma wyraźnie wyróżnionymi aspektami; 0=jeden temat omawiany jednoaspektowo	1
c) Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);	2=proporcje czasu poświęconego na poszczególne tematy (aspekty) właściwie dobrane do ich rangi; 1=nadmierny czas poświęcony jednemu z tematów (aspektów); 0=proporcje czasu na	1,5

	poszczególne tematy (aspekty) zaburzone	
d) Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;	2=pluralizm w doborze uczestników audycji lub uzasadniona charakterem audycji obecność jednego przedstawiciela partii politycznych; 1=uczestnicy lub uczestnik audycji nie jest politykiem (ekspert); 0=nieuzasadniony brak pluralizmu w doborze gości	1,5
e) Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez faworyzowania/krytyki kogokolwiek);	1=przedstawienie jednolite; 0=przedstawianie z komentarzem lub złośliwością	2
f) Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;	1=proporcje czasu wypowiedzi rozłożone równomiernie; 0=wyraźna przewaga czasu trwania wypowiedzi jednej z obecnych stron	2
g) Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;	2= pytania o fakty i o opinie, rzeczowe komentarze; 1=zadawanie wyłącznie pytań o opinie; 0=nadmierna aktywność, niepotrzebne komentarze;	2

<p>h) Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;</p>	<p>2=zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego, nieliczne słowa nacechowane; 1=dostrzegalna w głosie życzliwość wobec któregoś z prezentowanych stanowisk; 0=nieuzasadnione zróżnicowanie tonu i emocjonalności głosu prowadzącego, nadmierna afirmacja lub negacja prezentowanych w materiale stanowisk</p>	<p>2</p>
<p>i) Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)</p>	<p>2=bezbłędny język prowadzącego, poprawna wymowa i styl; 1=nieliczne błędy językowe; 0=błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa</p>	<p>1,5</p>
<p>j) Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynniki ten stanowi uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny</p>	<p>2=opanowana kontrola tempa audycji, jej struktury, proporcji czasowych, odniesienia do innych elementów ramówki programu; 1=nieliczne błędy w kontroli kompozycji audycji; 0=brak kompetencji kompozycyjnych, nieumiejętne prowadzenie audycji</p>	<p>1,5</p>
<p>k) Obraz audycji na stronie internetowej stacji.</p>	<p>2=wyczerpujące i szybko zamieszczone informacje o audycji na stronie internetowej nadawcy, czytelny dostęp do tych informacji i do zapisu samej audycji; 1= obecne informacje o audycji na stronie internetowej, ale niepełne i</p>	<p>1</p>

	trudne do znalezienia; 0=brak informacji o audycji na stronie nadawcy	
--	---	--

Rangi (wagi wskaźników) zostały nadane w efekcie badania fokusowego przeprowadzonego z udziałem grupy ekspertów z dziedziny medioznawstwa odpowiedzialnych za kontrolę jakości przeprowadzonego monitoringu. Uzyskane skalowania dwóch zestawów czynników oceny jakości (dla audycji informacyjnych i publicystycznych) dokonane przez ośmioro sędziów kompetentnych poddane zostały analizie zgodności. Zastosowana została metoda liczenia miary zgodności Alfa Krippendorfa. Uzyskany został satysfakcjonujący wynik pozwalający przyjąć nadanie wag czynnikom za uzgodnione. Wynik tego uzgodnienia zawiera się w trzeciej kolumnie powyższych tabel.

Przeprowadzone zostało następnie badanie spójności ocen sędziów kompetentnych w odniesieniu do kilku wybranych audycji pilotażowych (informacyjnych i publicystycznych). Na części z tych audycji dokonano oceny w parach sędziów oceniających, poprzez zastosowanie triangulacji. Wszystkie te testy wykazały zasadniczą spójność kodowania a zatem zgodność sędziów kompetentnych także w tym zakresie.

Algorytm obliczania „współczynnika obiektywizmu” WOI (A) wyrażany był procentowo, przy przyjęciu za 100% maksymalnych możliwych ocen do uzyskania w każdej skali. W celach ilustracyjnych, bardziej niż interpretacyjnych, autorzy badania posłużyli się słowną interpretacją wyniku procentowego, przyjmując, że ocena powyżej 90% może być uznana za „bardzo wysoką”, od 80% do 90% za „wysoką”, od 70% do 80% za „niezbyt wysoką” a poniżej 70% za „niską”. Współczynnik WOI (A), jako wielkość liczbowa, służyła także w określeniu średnich wyników dla poszczególnych prowadzących audycje bądź czytających serwisy

informacyjne, a następnie dla poszczególnych audycji osobno i sumarycznie dla obu głównych kategorii audycji.

Badana próba

Jednostką podlegającą analizie jakościowej była pojedyncza audycja, w wypadku audycji informacyjnych zwykle składająca się z szeregu newsów (wydzielonych informacji, w terminologii zleceńodawcy nazywanych „przekazami”). Ze względu na charakter i cel analizy ocenie nie podlegały pojedyncze newsy (elementy składowe audycji informacyjnych) z osobna, zatem wnioski z analizy jakościowej w mniejszym stopniu dotyczą pracy autorów pojedynczych „przekazów” (reporterów, researcherów, operatorów, montażystów), a w większym wydawców i redaktorów audycji i, w stopniu najwyższym, lektorów („anchorów”, gospodarzy programu, czytających). W wypadku audycji publicystycznych ocena jakościowa nie dotyczy zachowania gości, zaproszonych uczestników, skupia się natomiast na pracy gospodarzy audycji i, w mniejszym stopniu, ich redaktorów i wydawców.

Do zanalizowania jakościowego badanych prób tygodniowych programu wybrano następujące audycje informacyjne: **Serwis informacyjny**, **Skrót wiadomości**, **Serwis ekonomiczny (Wiadomości ekonomiczne)** a także audycja umieszczona w planie finansowo-programowym w kategorii Informacja **Tydzień w parlamencie** (oceniona jakościowo, ze względu na jej charakter, według kryteriów przypisanych audycjom publicystycznym).

Pozostałe audycje informacyjne są serwisami specjalistycznymi (pogoda, sytuacja na drogach, wydarzenia sportowe) i choć oczywiście wspierają misję informacyjną i edukacyjną nadawcy publicznego, nie stanowią o pluralizmie, bezstronności, niezależności i wyważeniu.

Według zestawu parametrów oceny jakości z punktu widzenia wypełniania misji określonej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U.2016.639 ze zmianami) zostały zbadane następujące audycje publicystyczne: **Gość po ósmej**, **Słuchasz i wiesz**

(Puls miasta i regionu), Pierwszy dzień tygodnia, Tacy sami, Czas seniorów.

Metodologia sumarycznej oceny jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych

Poza wieloczynnikową opisową analizą poszczególnych audycji, zawartą w części B raportu, podsumowane zostały uwagi zawarte w tych szczegółowych analizach dotyczące w szczególności:

W wypadku audycji informacyjnych:

Obszaru geograficznego najczęściej obecnego w przekazie informacyjnym nadawcy.

Najczęściej pojawiającej się tematyki i ewentualnych dysproporcji w nadanych tej tematyce rangach (miejsce w audycji, czas poświęcony).

Gatekeepingu – obecności najważniejszych kwestii i ich atrybutów, kolejności ich umieszczenia w serwisie.

Źródła inspiracji newsa i jego aktualności.

Stopnia uramowienia przekazu (jednostronność lub wielostronność przekazu).

Stopnia złożoności poszczególnych newsów (zrozumiałość całości przekazu, logika poszczególnych elementów newsa – setki, voice-over, komentarze z offu, stand-upy, wprowadzenia prowadzącego).

Ogólnej oceny tempa i konstrukcji audycji (liczba newsów, proporcje czasu, dyscyplina w czasie rozpoczęcia i zakończenia, poprawności forszpanów).

Formy przekazu (wiadomość czytana, relacja reporterska, relacja reporterska z setkami, relacja live, materiał archiwalny, felieton filmowy, impresja).

Stopnia samodzielności w przygotowywaniu serwisów informacyjnych (udział materiałów i relacji własnych).

Szerokości źródeł informacji – liczby korespondentów w terenie, liczby korespondentów z kraju i z zagranicy, informacje z mediów społecznościowych.

Bezstronności w prezentowanych opiniach (proporcje udziału ewentualnych stron politycznych, obecność lub brak pozawerbalnych sugestii obrazem lub dźwiękiem, obecność ocen wartościujących w tekstach offu).

Zachowania podstawowych reguł dziennikarstwa informacyjnego (zasada oddzielania komentarza od informacji, poprawne przytaczanie źródeł informacji, prezentacja faktów, ich przyczyn i skutków).

Neutralności w czytaniu wiadomości (pod względem tonu, emocji, tempa).

Poprawności językowej i poziomu przystępności przekazu.

Oprawy graficznej i wizualnej (w wypadku programu telewizyjnego – infografiki, belki, animacje).

Zdarzających się błędów konstrukcyjnych i technicznych.

W wypadku audycji publicystycznych:

Staranności kompozycyjnej prowadzącego lub prowadzących (zapowiedź i prezentacja uczestników, liczba przerw i dopowiedzeń, kontrola tempa i proporcji tematów i pojedynczych wypowiedzi).

Zrównoważonego podziału czasu audycji (pomiędzy uczestników, pomiędzy tematy i ich aspekty).

Neutralności i bezstronności prowadzącego (w doborze tematów, doborze uczestników, w tonie wypowiedzi, obecności emocji).

Poprawności warsztatowej (kompetentne zadawanie pytań, unikanie komentarza, pytanie o fakty i opinie).

Poprawności językowej w zakresie wymowy, formy wypowiedzi, mowy ciała, intonacji).

Obecności zapisu audycji i jej obrazu na stronie internetowej nadawcy.

Wskazane zostały też walory i niedostatki, mocne i słabe strony całości programu w realizacji zadań ustawowych i planów programowych.

D. Opisowa ocena jakości programu

Walory i mocne strony

Aspekt informacyjny

- W serwisach informacyjnych prawie połowa czasu serwisów to treści dotyczące regionu.
- W porannych audycjach oraz godzinach popołudniowych (prime time) serwis informacyjny.

Aspekt komentatorski

- Udział w rozmowach publicystycznych biorą kompetentni uczestnicy, reprezentatywni dla swoich ugrupowań.
- Tematy w rozmowach publicystycznych dotyczą spraw istotnych dla społeczeństwa.
- Proporcjonalne rozłożenie tematów i poprawna moderacja audycji publicystycznych z udziałem gości.

Aspekt oddziaływania społecznego

- Częste audycje z czynnym udziałem słuchaczy i konkursy skierowane dla nich.
- Akcje aktywizujące skierowane do słuchaczy z zachętą do kulturalnego spędzania czasu (na przykład konkursy z nagrodami w formie biletów lub książek).
- Spora liczba zróżnicowanych audycji edukacyjnych dla słuchaczy w różnym wieku.
- Obecność audycji promujących działania obywatelskie w małych społecznościach.
- Promowanie życia kulturalnego w regionie, przedstawianie lokalnych artystów i ich twórczości.
- Częste relacje z własnych (organizowanych pod patronatem Radia Łódź) regionalnych wydarzeń społecznych i kulturalnych.
- Duża atrakcyjność i bogaty wybór audycji kulturalnych.
- Obecność audycji odpowiadającym potrzebom religijnych słuchaczy.

Aspekt rozrywkowy

- Audycje muzyczne ze zróżnicowanymi gatunkami muzycznymi, dla każdej grupy odbiorców.
- Spory wybór audycji edukacyjnych i poradnikowych z zakresu prawa, ekologii, zdrowia, gastronomii, dla osób o różnych zainteresowaniach.
- Duża liczba audycji reporterskich o tematyce społeczno-rozrywkowej w wakacyjnych audycjach.

Niedostatki i słabe strony

Aspekt informacyjny

- Niski udział treści regionalnych w większości audycji nie informacyjnych (mimo chwalebnych przykładów audycji o dużym ich nasyceniu).
- W przekazach informacyjnych nie zawsze zachowany jest pluralizm, cytowane są głównie wypowiedzi tylko jednej opcji politycznej.

Aspekt komentatorski

- Prowadzący nie zawsze przedstawiają uczestników zabierających głos podczas trwania rozmowy.
- Brak obecności debat publicystycznych emitowanych na żywo.

Aspekt komunikacyjny

- W audycjach brakuje zwykle zapowiedzi kolejnych edycji audycji i dalszych części programu (blocking, stripping).
- Ubogi obraz audycji publicystycznych na stronie internetowej stacji.

Aspekt rozrywkowy

- Mały wybór planowych różnorodnych audycji sportowych.
- Brak różnorodności w audycjach rozrywkowych i muzycznych audycji nocnych.
- Zbyt krótki czas tematyki poświęconej regionowi w stosunku do deklarowanego.

Ocena realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia

Audycje informacyjne

Serwis informacyjny jest zróżnicowany geograficznie i tematycznie. Wiadomości z zakresu polityki międzynarodowej i krajowej pojawiają się często w ramówce audycji, zwykle w formie gotowych relacji agencyjnych. W wielu wypadkach w serwisie jako pierwszy news pojawia się temat regionalny, następnie eksploatowany w kolejnych wydaniach serwisu (zwykle nie w bezpośredniej sekwencji godzina po godzinie), następne informacje umieszczane są w kolejności rangi. W serwisie niemal nieobecne są tematy infotainmentowe.

Zdarzają się wydania serwisu w całości na tematy regionalne, co jest poprawne w rozgłośni radia regionalnego. Autorzy serwisu sięgają niezbyt często do relacji otrzymywanych przez lokalnych korespondentów w formie nagrań, relacji reporterskich, jeszcze rzadziej w postaci wejść na żywo.

Pojedyncze newsy najczęściej oscylują wokół jednej minuty, z nielicznymi wyjątkami w wypadku dłuższych i wielowątkowych relacji reporterskich, a także pełniejszych korespondencji zagranicznych. Wielokrotnie serwis zawiera też informacje fleszowe. Serwisy informacyjne są utrzymane w dobrym tempie, także dzięki bardzo szybkiemu tempu czytania newsów przez lektorów. Serwisy rozpoczynają poprawnie sformułowane forszpany, zawsze krótkie, ale zrozumiałe, zawsze trzy.

Relacje są przygotowywane technicznie bez zarzutu. Niska bywa jakość połączeń telefonicznych i nagrań z miejsca zdarzenia (nadmierne szумы z tła, nierównomierny poziom dźwięku).

W serwisie na ogół poprawnie oddzielona jest część informacyjna od komentatorskiej. Tę drugą stanowią najczęściej odtworzone, a rzadziej przytoczone przez czytającego opinie zagranicznych, krajowych i lokalnych polityków i ekspertów. Bardzo rzadko i nigdy w sprawach politycznych przekazywany jest głos osób z ulicy.

Poważnym minusem audycji jest to, że kolejne pojedyncze serwisy zawierają często cytaty lub wypowiedzi tylko jednej strony politycznej, choć

wydawcy starają się (co widać w nagraniach), by w kolejnych wydaniach serwisu pojawiła się opinia przeciwstawnej strony. Jest to jednak nie najlepsza metoda wypełnienia zasady pluralizmu.

Błędem technicznym zdarzającym się w wypadku tej audycji było też rozpoczynanie serwisów kilkanaście sekund przed czasem lub z opóźnieniem kilkunastosekundowym.

W serwisie, poza pojedynczymi wypadkami, poprawnie podane są wiarygodne źródła informacji. Pojedyncze błędy w tym względzie pojawiły się kilka razy poprzez niewskazanie opcji politycznej lub przynależności partyjnej miejscowych polityków. Słuchacze miejscowi zapewne z afiliacją takich osób nie mieli problemu, jednak postronny odbiorca nie uzyskał wystarczającej informacji.

Wszyscy lektorzy czytają informacje bez słów nacechowanych, bez komentatorskich podprowadzeń, jednolitą intonacją, bez udziału emocji. Używają języka zrozumiałego, unikają dłuższych zdań, skomplikowanego słownictwa i kolokwializmów. Poziom mglistości języka używanego przez serwisantów mieści się zawsze w normie zrozumiałości przeciętnego słuchacza (poziomy od 7 do 12 w polskiej skali Gunninga).

Informacje umieszczone w serwisie porannym lub południowym kopiowane są często bez zmian jako elementy serwisu popołudniowego i wieczornego (nieobecny update), nawet wtedy, gdy są relacją własną. Świadczy to o niepełnym wykorzystaniu potencjału własnych źródeł informacji.

Równy i wysoki poziom warsztatowy czytających serwis potwierdzają wyniki w analizie jakościowej poziomu obiektywizmu mieszczące się wszystkie powyżej 80%.

Wyniki w ocenie sumarycznej skali obiektywizmu dla audycji informacyjnych i publicystycznych przedstawia poniższa tabela:

Prowadzący	Kategoria	Nazwa audycji	Średnia ocen
Monika Czerska	Informacja	Serwis informacyjny	80,56%

	Informacja	Skrót wiadomości	96,92%
Łącznie Monika Czerska			88,74%
Marcin Mendelbaum	Informacja	Serwis informacyjny	84,40%
	Informacja	Skrót wiadomości	91,03%
	Publicystyka	Słuchasz i wiesz	96,67%
Łącznie Marcin Mendelbaum			90,70%
Beata Janowska	Informacja	Serwis informacyjny	86,73%
	Informacja	Skrót wiadomości	94,45%
Łącznie Beata Janowska			90,59%
Jarosław Manowski	Informacja	Serwis informacyjny	86,43%
	Informacja	Skrót wiadomości	88,04%
	Publicystyka	Słuchasz i wiesz	96,67%
Łącznie Jarosław Manowski			90,38%
Kuba Kaleta	Informacja	Serwis informacyjny	88,11%
	Informacja	Skrót wiadomości	96,34%
Łącznie Kuba Kaleta			92,23%
Dariusz Kulas	Informacja	Serwis ekonomiczny	96,41%
Przemysław Naze	Publicystyka	Gość po ósmej	88,89%
	Publicystyka	Tydzień w parlamencie	63,33%
Razem Przemysław Naze			76,11%
Maciej Trojanowski	Publicystyka	Gość po ósmej	81,67%
Jarosław Turek	Publicystyka	Słuchasz i wiesz	96,67%

Audycje publicystyczne

Goście zapraszani na debaty publicystyczne i biorący udział w wywiadach reprezentują zróżnicowane opcje polityczne lub środowiska eksperckie. Prowadzący w sposób wyważony i bezstronny prowadzą rozmowy i dyskusje. Umiejętności kompozycyjne na ogół pozwalają im na kontrolowanie czasu i tempa audycji. Poniższa analiza dotyczy trzech audycji publicystycznych wchodzących w skład programu stacji.

Gość po ósmej

Audycja „Gość po ósmej” jest bardzo dobrze prowadzona przez Macieja Trojanowskiego. Moderowanie opanowane, wprowadzenie z elementami humoru, tok rozmowy utrzymany w dobrym, spokojnym tempie, z kontrolą czasu, nieliczne przerywania i dopowiedzenia. Prowadzący pozwala mówić rozmówcy bardzo konkretnie. Czasem sam przytacza fakty, jest do rozmowy dobrze przygotowany. Wywiad zyskuje na jakości przez przyjęcie przez dziennikarza roli reprezentanta opinii publicznej i zainteresowanych tematem mieszkańców. Czasem jednak zbyt dociekliwe i agresywne dopytywanie, aczkolwiek ze znajomością tematu, sytuuje go na pozycji potencjalnego użytkownika a także kontrolera interesu społecznego. W jednym z wydań audycji prowadzący dodaje na końcu komentarz zaczynający się od słów „miejmy nadzieję...”, niepotrzebnie stawiając się w roli strony sporu.

Wywiad z porannym gościem rozgłośni prowadzony jest zaledwie poprawnie przez red. Przemysława Naze. Redaktor ma specyficzny styl prowadzenia audycji, z pozycji nieco prowokacyjnej, krytyczno-dociekliwej. Momentami występuje w roli współeksperta, przerywa nadmiernie niektórym swoim gościom, dopowiadając i podpowiadając tezy. W jednym z wydań audycji niepotrzebnie rozpoczął rozmowy od krytyki warunków jazdy w Serbii. W wydaniu piątkowym prowadzący dzięki rozmowie wewnątrzredakcyjnej uratował audycję w sytuacji awaryjnej, półgodzinnego spóźnienia się gościa.

Tydzień w parlamencie

Dyskusja redakcyjna z udziałem lokalnych parlamentarzystów głównych ugrupowań sejmowych. Audycja przebiega, co nie dziwi, w atmosferze emocji, prowadzona przez dziennikarza stacji – Przemysława Naze. Moderowanie chaotyczne, z nieustannymi przerwaniem i wchodzeniem w słowo, szczególnie w części pierwszej. Częste prowokacyjne dopowiedzenia. Brak wytłumaczenia na początku drugiej części audycji nieobecności posłanki Lubnauer. Prowadzący stawia się w roli jednego z równoprawnych uczestników audycji. Polemizuje, spiera się, gwałtownie protestuje. Obecność zwrotów i słów nacechowanych i wypowiedzi emocjonalnych („Naród czeka aż się w końcu wezmą za te głowy”, „Ciekawe, że w innych momentach nie protestują”, „Co miesiąc stopniujemy to napięcie”, „pójdzie paliwo w górę o 20 groszy”).

„Jeżeli oskarżacie kogoś, to powinniście osądzić”, „przestrzeliliście z tą Twardą?” - słowa skierowane wprost do posła PiS to przykład przesadnej subiektywności. Puszczona na żywioł „pyskówka” pod koniec audycji (od godziny 18:54:10 przez dwie minuty) zupełnie bez ingerencji prowadzącego.

Słuchasz i wiesz

Prowadzony przez Jarosława Turka, Jarosława Manowskiego i Marcina Mendelbauma (naprzemiennie w poszczególne dni) magazyn relacji reporterskich. Audycja składa się z relacji reporterskich, ilustrowanych nagraniami wywiadów z ekspertami, organizatorami akcji, urzędnikami. Dobór wypowiadających się z zachowaniem kryterium kompetencji i zasady pluralizmu. Prowadzący umiejętnie operują czasem, poprawnie komponując audycje z 8-9 tematów opracowanych reportersko przez dziennikarzy stacji.

W tabeli poniżej znajdują się oceny współczynnika obiektywizmu uzyskane przez w ramach poszczególnych audycji. Następnie prezentowana jest tabela sumarycznych wyników w głównych kategoriach programowych.

Nazwa audycji	Kategoria	Średnia ocen
Serwis wiadomości	Informacja	85,24%
Skrót wiadomości	Informacja	93,35%
Serwis ekonomiczny	Informacja	96,41%
Gość po ósmej	Publicystyka	85,28%
Tydzień w parlamencie	Publicystyka	63,33%
Słuchasz i wiesz	Publicystyka	96,67%

Kategoria	Średnia ocena
Informacja	88,58%
Publicystyka	87,10%

Wyniki liczbowe odzwierciedlają ogólny dobry wynik analizy jakościowej realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia audycji składających się na program Radia Łódź S.A. w badanym tygodniu.